

Előfizetési árak:

Helyben:
 Egész évre 6 korona
 Félévre . 8 „
 Vidékre:
 Egész évre 12 korona.
 Félévre . 6 „
 Egyes szám ára 1 kr.
 (2 fillér.)

DEBRECZENI FRISS UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik:
mindennap
 hétfőn és ünnep után
 való napon is.
 Hirdetések díjszabás
 szerint.
 Egyes szám ára 1 kr.
 (2 fillér.)

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13. szám.
 Telefon 139. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények ide küldendők.

Főszerkesztő:

SAS EDE.

Felolós szerkesztő:

HARSÁNYI SÁNDOR.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13. szám.
 Telefon 139. szám.

Előfizetések, hirdetések és reklámközlemények itt vétetnek fel.

Gymnazista szabóinas.

Debreczen, szeptember 25.

Megakad a szemem a választási hírek özönében egy híren, a mit kuriózumképen közöl az ujság. Szól ez a hír egy szegedi szabómester urról, a ki tizenhat esztendő fiát, a ki a gymnasium hatodik osztályában fordítja a latin korszakunkat, annak rendje és módja szerint beíratta az ipartestületnél szabóinasnak. S ehhez a hírhez az ifjság azt a jókedvű megjegyzést füzi, hogy ha a diák egyetemi hallgató lesz: ő lesz az egyetlen jogász, a kit nem fog háborgatni a ruhaszámla gondja, mert hiszen kétségtelehül maga szabja és varrja a ruháját magának.

A humor az Istenek szép adománya és irigylendő e szomorú világban, a ki mindennek meglátja tréfás oldalát és mindenre vidám élezet tud faragni. Én azonban komoly dolgot is látok ez érdekes cselekedetben és méltónak találom arra, hogy meggratuláljam érte a szegedi szabómester urat. És pedig meggratuláljam ugyis mint jó apát, ugyis mint *szociálpolitikust*. Mert bizonyos, hogy ő embert akar nevelni a fiából, embert, a ki megtudja keresni a maga kenyerét s a mellett diszére fog

válni a tünök és ollónak s a czéhnek, mely ez eszközökkel dolgozik. Mint apa, helyesen cselekedett, ha fiát szabónak íratta. Hiszen tudjuk, keservesen tapasztaljuk, hogy Magyarországon a lateiner, a diplomás pályák mennyire tul vannak zsufolva s e pályák szerencsétlen áldozatai, hogy vergődnek a czifra nyomoruságban, a mi mai napság már nem is annyira czifra, csak egyszerűen nyomoruság. Ó az a kabátos proletárság, a mely a büszke dr. betűt írja a velirpapiros névjegyére! Azok a hajótörtek, akik hosszú egyetemi éveik, ügyvédi irodákban való robotolások után bekéredzkednek holmi kis törvénytörvényeséki aljegyzőségbe! A tisztviselők, a kik szájából egyre keservesebben sir égre a panasz, — azok tudnák megmondani, milyen igaza volt a szegedi szabómesternek, a mikor fiát beíratta az ipartestületnél. Mert orvos és ügyvéd tulontul sok van Magyarországon s a becsületes iparos, ha nehezen is, mégis jobban boldogul a munkája után, mint a diploma lézengő Riszerei. Több szabóra van szüksége a világnak, mint ügyvédre — különösen manap, a mikor az ügyvédek az ember ruháit is lehúzzák.

De nemesak a fiával csele-

kedett jól a mester ur, hanem üdvös példát adott a iparosoknak is, amit ha követnek: egész testületüknek nagy hasznót tesznek vele. Mert innen tudjuk, hogy Magyarországon az iparosnak, kereskedőnek még nincs olyan tekintélye, becsülete, mint a minőt megérdemelne. A jogász, tiszt mélységesen lenézi a mesterlegényt s a hivatalnok külön kaszinóról álmodozik, hogy ne kelljen a polgári körbe járnia, a hol iparosok is megfordulhatnak. A lateinereknek, a gentrynek, ha a közéletben együtt kell ülnie, együtt kell szerepelnie a kereskedővel és iparossal: végtelen leereszkedéssel teszi ezt és érezteti, hogy ezzel a „gyalu és rőf lovagjait” kitünteti. Mert veszedelmes arisztokrata nép vagyunk mi magyarok s a demokrácia szabad eszköze alig bírja elosztatni szemünk elől a régi multakból itt maradt, tespedő, egészségtelen ködöt. A demokrácia, amely mindenkit becsülete, munkája, egyéni értéke szerint ítél meg s nem fitymálja az embert, ha az mesterséggel foglalkozik, bálványozván a kékvérű fajankót, ha az — semmivel se foglalkozik.

De ne varrjunk mindent a mi arisztokratikus felfogásunk spanyol gallérjának a nyakába! Annak, hogy iparo-

saink, kereskedőink kellő tisztességben nem részesülnek, nagyrészt — ők maguk is az okai. Tisztelet a kivételnek — de iparosaink, kereskedőink nagy része ma sem áll a műveltség azon a fokán, amelyen a külföld iparosai és kereskedői, a kik aztán más helyet is foglalnak el és más szerepet játszanak a társadalomban, nem úgy, mint minálunk. Nem tanulnak egyebet, mint amire a mesterségük üzéséhez szükségük van; nem terjed tul a látókörük a műhelyük négy falánál. Voína csak iparososztályunk, kereskedelmünk általában műveltebb, képzetesebb, világlátottabb, modernebb, könnyebben kivívna magának azt a tisztességet és megbecsülést, azt a helyet a társadalomban, a mely mai napság a becsületes, nemes munkát megilleti! Ne értesünk félre, hiszen nem minden kereskedőről és iparosról mondjuk, hogy műveltsége sok kívánni valót hágy fenn, de igenis, minden magyar iparosról és kereskedőről szeretnénk elmondani, hogy műveltsége megüti a külföld e társadalmi osztályainak színvonalát. A bajor gazda egyetremre járhatja a fiát — azután hazahozza az ekeszarva mellé. Tanuljunk a bajor gazdától és a szegedi szabómestertől!

TÁRCZA.

Tisztujtítás 1696-ban.

— Adat a debreczeni tanács műveltségi színvonalához és önálló gondolkodásához. —

Közl: Zoltai Lajos.

Ahogy elhangzott a nem minden czélzatosság nélkül való imádság, az első nótárius ajakán, — Komáromi István, Takács István, Pósalaki István, és Pap Miklós kandidáltak közül szabad szavazattal Pap Miklós uramat választották népszónoknak, aki az esküt nyomban letette.

Főbíróiságra Komáromi István, Takács István és Dobozi István jelöltetének. A Communitás összes szavazatával Dobozi István uram nyerte el ismét a főbíróiságot.

Ezután olyan eset történt, a mi még nem fordult elő ebben a tiszt tanácssteremben. Egy embert, egy teljesen idegent akart a királyi biztos ráérőszakolni a magistratura,

hogy vétessék be a belső tanácsi rendbe.

Nemesak Debreczenben, úgy volt az hajdan mindenütt, hogy a városi hatóságok féltékenyen őrzött zárt testületet alkottak. A debreczenieken sem csodálkozhatunk tehát, ha megdöbbenéssel értesültek a kassai kormányzóknak szándékáról és a legerélyesebben tiltakoztak az ellen. Mindjárt átláttak a szítán. Megértették, mire czéloz a kamara ezzel a követeléssel. Ügynököt próbált bejuttatni a teljesen egy elemből álló debreczeni szenatusba, hogy ennek működését annál éberegben ellenőrizhesse.

Szücs István is megemlékezik e kísérletről — az egykor városi jegyzőkönyv lévén hozzá a forrása. Ő így adja elő a meglepő esetet:

„Ugyanezen királyi biztos, a szeptesi kamara utasítása folytán előterjesztette a kormánynak azon óhaját, miszerint Vilke György debreczeni kir. harminczados tiszt, királyi ő felsége szándékainak elősegélése czéljából és a város ügyei-

nek érdekében is, a városi beltanácsi rendbe vétetnék föl. Azonban népszónok Papp Miklós egész határozottsággal válaszolá, hogy a mennyiben Vilke György nem bevett városi polgár, ennél fogva ő tanácsnokká nem lehet; de különben is ily eljárásnak semmi szüksége nem forog fenn. A királyi biztos, noha Vilke György Debreczen város területén semmi fekvéssel nem bírt, továbbra is sürgette ugyanannak a tanácsi rendbe felvételét, ami ha a város népének nem tetszenék, azt ő a kamarának bejelenteni el nem mulasztja.” Ennél bővebben és körülmenyesebben mondja el az 1696 dik évi tisztujtítás ez érdekes epizódját egy régi, egykori Napló, amely még eddig tudtommal kiaknázatlanul hevert a városi levéltárban. Ez a följegyzés érdekesen jellemzi a helyzetet, valamint Debreczen város akkori előljáróságának műveltségét és bátor magatartását. Megérdemli, hogy szószerint közöljén. Imé:

„Deputatus Commissarius Uram ő klmé proponálja a Tekint. Nemes

Camara szándékát, hogy itt való ő Felsége Salis officialissat (sótisztjét) Vilke Györgyöt akarná a N. Tanács közében bevételni, minthogy *nemetül tud*, sok experientiaja (tapasztalata) *Urak előtt való kedvessége s tekinteti* vagyon és a város szolgálattjára mindenben alkalmas; melyet megértvén Firmender Uram, reponálja, hogy ez még közöttünk szokatlan lévén, külön a N. Communitással akarná közleni és mindnyájan ki-ozsolnak az *cedulás* házban a do-lognak megfontolására, Commissarius Uram bizonyos emberekkel benn maradván.

Egymásközött való discursusok után az egész Communitas az Tanács házban feltakarodik és magukat mire determinálták (határozták) Firmender Uram így proponálja: Minthogy Vilke György Uram nálunk nem possessionátus (birtokos) ember; a N. Tanács és Communitás szokott rendes száma teljes és ő klmé *sem magyarul jól sem pedig deakul absolute semmit sem tud*; eddig is az ő Felsége szolgálattja mi

Michelstädter S.E. & H.

Piacz-utca 40. szám.

kizárólag czipőraktár, bevéselt szabott ár. Saját gyártmány.

Igen, a szegedi szabómes-
ter urnak gratulálunk, mert
szabóságra is taníttatja a gim-
nazista fiát, mert ezzel böl-
csen és jól cselekszik mint
apa és mint szociálpolitikus.
S hasznára válik a demok-
ráciának is; nem annak a
mely az utcán jelszavakat
kiabál, de annak, a mely
tanul és dolgozik s e tanulása
és munkája fejében jogokat
és megbecsülést követel. Ma-
gyarország jövőjét ez a de-
mokrácia van hivatva megte-
menteni. S Magyarországnak
több szüksége van olyan sza-
bókra, akik adandó czélban
nem szorulnak fiskálisra;
mint olyan fiskálisokra, akik
rászorulnak szabójukra, hogy
a számlájával szép türelme-
sen várakozzék.

S. E.

TÁVIRATOK.

A király vadászatán.

Bécs, szeptember 25. (*Saját tudósítónktól.*) A király 29-én Mürzstegbe megy szarvasvadászatra és onnan október 30-án tér vissza Bécsbe. A vadászatban részt vesznek *Lipót* és *György* bajor hercegek is.

Miniszterválság Spanyol országban.

Madrid, szeptember 25. (*Saját tudósítónktól.*) Híre jár, hogy miniszterválság van kitörőben, mert *Veragua* tengerészeti miniszter kijelentette, hogy a kincstár mostani állása nem engedi meg a flotta szaporítását.

Franciaország gabonatermése.

Páris, szeptember 25. (*Saját tudósítónktól.*) A földművelésügyi hivatalhoz beérkezett jelentések szerint az idei gabonatermés 107.203,036 hektoliterre, illetőleg 82.744,422 métermázsára becsülik. Tavaly 114.910,088 hektoliter, illetőleg 88.598,900 métermázsa volt a gabonatermés.

arántunk fogatkozást nem szenvedt, mert Deakul többnyire mindnyájan, németül ednehányan értünk, azért idegen dolognak látszik előtünk valaki helyett ő klmét bevenni s régi szolgáltyáért valakinek gyálazatos kihagyással fizetni.

Commisarius Uram ezt meg halgatván, továbbis urgeallja (sürgeti), hogy ez semmit sem obstalna (akadályoz), mert a N. Camara a dolgot jól ponderálta (megfontolta) és Vilke uram bevételit nem fundamentum nélkül intimáltatya (adatja hírül), mindazáltal ha a becsületes Communitas contrariuskodik (ellenkedik) a N. Camarának ez szerint reportolni fogja.

Az erélyes ellenállás hatott. Csak hatvan év múlva, 1755-ben állott elő újra olyan követeléssel a szepesi kamara, hogy a kül és beltanácsban katolikusok is legyenek. Az az, hogy ekkor már meg sem kérdezték a debreczenieket. Egyszerűen kineveztek az üres helyekre két kath. tanácsnokot és egy kültanácsbélit.

Hiábavaló volt a szép felségfolyamodvány, a mit Szeremley Sámuel és Pándi János vitték az udvarhoz. Az erős legyőzte a gyengét.

Burok harca.

London, szeptember 25. (*Saját tudósítónktól.*) *Kitchener* jelentése szerint szeptember 16-ika óta elesett 29, megsebesült 16. fogságba esett 350, megadta magát 48 bur. Zsákmányul esett 17,800 töltény, 1000 ló és 56 szekér. Az ellenségnek a vryheiti kerületben való mozzolódása következtében segédsapatokat küldtek Natalba, a hol *Littleton* tábornok megiette a kellő intézkedéseket. Az angol csapatok Dewetsdorp, Myburg, Fouché és Ladysmith környékén üldözik az ellenséget, amely áttörte az angolok körülzáró vonalát és dél felé Breiford környékére vonult, a hová Gornige és Drau tábornokok követik. *Sheeper* és *Theron* makacsul kitérnek az angol csapatok elől.

Uj vasut Oroszországban.

Pétervár, szeptember 26. (*Saját tudósítónktól.*) Ma megnyílt a moszkva-tukkum-vindavai vasut, a mely 1015 versztyni hosszúságú és a moszkva-vidava-ribinszki vasuttársaságnak a tulajdona.

Pestis Nápolyban.

Róma, szeptember 25. (*Saját tudósítónktól.*) A nápolyi polgármester jelenti a belügyminiszternek, hogy Nápolyban a kikötő munkások közt, a kik a hajók berakodásánál dolgoztak tegnap, tegnapelőtt tizenkét pestisgyanus megbetegedés fordult elő. Az óvintézkedéseket azonnal megtették.

Nemes küzdelmet kérünk.

Debreczen, szeptember 25.

Debreczen sz. kir. város három kerületében kiváló, munkás, a közügyekért szívesen dolgozó férfiakat segített fel a bizalom képviselőjelöltekül.

Valamennyi jelölt elmondta programbeszédét s valamennyinek beszédéből meggyőződhetünk arról, hogy bár különböző politikai felfogással, de hazátszerető szívvvel kívánják a hon üdvét munkálni.

És ebben a tudatban nyugodtan nézhetünk a városunk jövője felé, mert valamennyi jelölt lelkében a hazaszeretet lángján kívül ott lobog e szép magyar város szeretete is és nekünk nincs okunk kételkedni, hogy bármelyikük kerül is ki győztesen az alkotmányos küzdelemből, az lelkeivel és szívével városunk érdekeinek hű szószólója lesz.

Mi, kik a szabadelvű táborban küzdünk az igazi liberális diadalért, — midőn elismerésünket fejezzük ki az ellenzék jelöltjei előtt — minden alkotmányos eszközt megragadunk elveink győzelme érdekében. Célunk egy az ellenzékkel: a haza üdvét munkálni, csak utaink különböznek, de az ut végén egyesülünk a hazaszeretet szent érzetében.

Épen azért azt szeretnők, ha elvállna nemes harcban az elvvel és nem személy, személy ellen. Azaz: alkotmányos küzdelmünk legyen nemes, politikai érettségről tanuskodó komoly, de ne nélkülözze az egymás iránt tartozó becsülést. Küzdjön kiki törhetetlen kitartással lobogója alatt, de ne szennyezze be semmi erőszak, semmi gánés, semmi becsmérlő nyilatkozat a nemzetiszínü lobogót.

Ne keljen az alkotmányos küzdelem nyomában keserűség, visszavonás és gyűlölet, mely utóbbi a legtöbb választás szomorú eredménye. Legyen éles és fényes az azzél, de ne legyen a vége *méregbe* mártva. Egy hazának gyermekei vagyunk, pártkülönbőség tehát ne távolítson el bennünket egymástól. Igazán *elvek* harca legyen a választási küzdelem, maradjon el abból mindaz, a mi méltatlan, különösen pedig ne verjen gyökeret közöttünk az a választási rossz szokás, mely az ellenjelöltet — tekintet nélkül érdemeire — kisebbiti, sőt nem ritkán gyalázza, ócsárolja.

Debreczen sz. kir. város választópolgárai intelligens elemekből állanak. A választók jelöltjei pedig nem kívánnak oly mandátumot, melyhez a választások alkalmából felkavart szenny tapad. Mindnyáyan becsületes gondolkozású, tiszta nézetű férfiak, kik nem az erőszakolt bizalmat kívánoják, hanem a szabad ember szabad politikai meggyőződésének szavával kívánunk az elvek harcában győzedelmeskedni. Kétszeresen óhaja az most minden tisztes gondolkozású jelöltnek, ismételjük most, midőn a *jog, igazság és törvény* jegyében élve, a mult idők vérről és erőszakkal szerzett mandátumainak nem lesz hely, a nemzet törvényhozó templomában.

Nem lehetünk mindannyian egy politikai nézetben, ép úgy, mint a hogy különböző módon imádjuk Istent, különböző nyelveken e hazában. De a bölcsesség és okosság vezérelvével agyunkban és szeretettel, egymásiránt való becsüléssel szívünkben *egyek* lehetünk a hazaszeretben. Egy nemzet sem boldogul a történelem tanulsága szerint, ha hiányzott politikai magatartásából a *haza közös szeretete* s a költőnek is ide vágott sujtó szava, midőn azt mondta, hogy azért *veri dítok a magyart, mert az soha össze nem tart.*

Elveink győzedelméért szálljunk sikra. Ez kötelesség. Jelöltjeinket segítsük diadalra, ez is kötelesség. De kötelesség egymás elveinek tisztelete is és ez oly nagy és szent kötelesség, hogy ennek árán nem kell a győzelem.

A nemes harc nem gyöngíti a haza üdvé közös munkálásának nagy eszméjét. A küzdelemben, mely nemes, nem kél fel a gyűlölet s mikor az elvi harcnak vége van a csatamezőn, pusztulás és romlás nem jelzi a multakat.

Kiki harezoljon zászlója alatt. Kiki szerezse elvét, melynek erőssége egy a valódi férfi becsületével. Mivel azonban a morál szerint a becsület nem egyéb, mint másoknak kedvező ítélete felőlünk, mi is igyekezzünk tiszteletben tartani a mások politikai elvét, mely ismét nem más, mint ellenfelünk becsületei

Koncz Ákos.

Óh Katalin, Katalin!

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest szeptember 25.

A szionhási dolgok iránt érdeklődő nyájas olvasó már bizonyára több tuczat változatban olvashatta, hogy a Népszínház legközelebbi premierje a *Fehér Jenő* „Katalin” című operettje lesz, a melynek szövegét az egyik fővárosi lap „Idi” jelű színi referense dolgozott fel. De azt már kevesen tudják, hogy a Katalin már ide s tova másfél éve tartja izgatott-

ságban az ujságírók taborát és a merkantilistákat. Az utóbbi mostanában a vonal felett erősen felkapott jelige, azaz jelszó alatt a tőzsdéseket értem . . . pardonne, nem a dohányárusokat, hanem börzeánereket.

Fehér Jenő barátunk ugyanis azok közül a bohémek közül való, a kik nem születtek bohémeknek, miként a költők, hanem azokká lesznek, miként a szónokok, a hogyan Cicero honfitársai példabeszédükben megörökítették. Fehér Jenő közkedveit bohém a fentebb jelzett mindkét rendbeli társadalmi osztályban, nem a rossz nyelvek ama régi oziomája miatt, hogy Fehér barátunkat a bohémek jeles börzeánernek s börzeánerek kitünő zeneszerzőnek tartják. Nem, valóban nem, Fehér Jenő tehetség mind a két nemben.

Közkedveltsége pedig onnan van, mert mind a két helyen imponál.

— Ah! Egy bohém, a kinek pénze van! — mondják itt.

— Egy börzeáner, a ki tehetséges zeneszerző! — szólnak amott.

A Katalin színrehozatalát tehát szinte lázas érdeklődéssel várták már régóta s erősen tipelték is a sikerére már a télen. — És kicsi hija, hogy ez a premiere, a mely hozzáértők szerint újabb sikert jelent, végkép el nem maradt. Ennek az alábbiak szerint mulatságos históriának a lefolyása ez volt.

A jelen színi szezon kezdetén az első próbák után egyik kaján kollégánk titokban úgy szállította meg az egyik társszerzőt a szövegírót:

— Szervusz! Fogadd részvéte-
met!

— ? ? ! Hogyan ? !

— Azt beszélük, hogy a szövege nem rossz, de a zene pompás, kitünő. Fehér Jenő legjobb alkotása!

— És ki mondja ezt ?

— Közünk legyen mondva, maga Fehér Jenő is!

— Lehetetlen!

— De igen, ha mondom!

A három szerző ridegen, komoran távozott.

Ugyanez a nyájas czimbora elfogta a zeneszerzőt.

— Szervusz Jenő! Sajnálom, hogy megbuktok. De mint őszinte barátod, ki kell jelentenem, hogy a zenédet rém silánynak tartják és sokan sajnálják a jeles szöveget.

— Ugyan, de ki állítja azt, hogy a zene rossz ?

— Entre nous megmondhatom, hogy Izor maga is mondta.

Ezek a sugdosások addig tartottak, hogy a két szerző egyszerre csak ferde szemekkel nézett egymásra. Pár nap múlva ridegen, szervuszszal köszöntötték egymást, végül pedig úgy tettek, mintha észre se venné egyik a másikat.

S aztán megtörtént az a hallatlan eset, hogy a szerzők ahelyett, hogy siettették volna a darabot, inkább késleltették.

Porzolt Kálmán direktor, az ifju szerzők lelkes barátja majdnem sóbálványnyá változott. Ilyet eddig még nem tapasztalt. Nem tudta mire vélni a dolgot. Aztán észrevette, hogy az eddig elváthatlan két szerző most mindig külön-külön jár a kulisszák köré.

Végre is diplomáciai jegyzékváltás útján kiderült a két szerző elhidelésének az oka.

A direktor elnevette magát.

— Biztosan megint az az intrikus karmester veszejtette ezeket össze! — és ekkor egy ismert jókedvű zeneszerző nevét emlegette.

S aztán a szerzők kapacitálásához fogott.

— Uram! A darab kitünő, én mondom s én a szezon kasszadarabjának tartom a Katalint. Az intrikusokra pedig ne hallgassanak, de ha véleményt akarnak hallani, kérdjék meg a Klárikáét!

A két szerző rohant Küryhez, az aranyoshoz.

— A darab pompás — mondotta legbájosabb mosolyával az irigyelt primadonna. — Egyike legjobb szerepeimnek a hősnő. A zenéjébe pedig valósággal bele vagyok bolondulva.

A két szerző sirva egymás nyakába borult.
S a premiér most már csakugyan meglesz a jövő héten.

A Magyar Irodalmi Társulat alakuló közgyűlése.

Alkotmányos élet a jogakadémián.

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, szeptember 25.

Megemlékeztünk arról az érdekes küzdelemből, mely napok óta tartotta izgatottságban a kollégiumi ifjúságot. Az *Irodalmi Önképző Társulat* ma tartotta alakuló közgyűlését s *Milotay* Istvánt választotta meg elnöké, miután *Balkányi* Kálmán kijelentette, hogy a jelöltséget nem fogadja el. A választást egy kis vihar előzte meg, midőn a theologusok tiltakoztak a gyűlés megtartása ellen, de később *Balkányi* békés szavai után helyreállt a nyugalom. A gyűlés lefolyásáról különben a következőkben számolunk be:

Három óra tájban nyitotta meg *Nánássy* Lajos, a fentartó bizottság elnöke a gyűlést. Ekkor már mintegy kétszáz diák szorongott a teremben. *Nánássy* bejelentette, hogy *Ferenczy* Gyula, felügyelő tanár nem jelenhet meg, tehát őt bízta meg a gyűlés vezetésével. Egyszersmind beszámolt a fentartó bizottság szünideji működéséről.

Napirend előtt *Gacsal* János hittanhallgató kért szót. Nagy méltatlanságnak nevezte azt az eljárást, amit a hittanhallgatókkal szemben elkövettek. Ma a theologusok tulnyomó részét ugymond, — mintegy harmincz embert, — temetésre rendelték ki a kántusba, ugyanezre az időre, úgyhogy nem jöhetnek el szavazni. Ők még idejében kérték a fentartó bizottságot, hogy tegye át a gyűlést más órára, de *Nánássy* nem egyezett bele. A gyűlés megtartása ellen óvást jelent be. (Élénk helyeslés.)

Nánássy kijelenti, hogy a gyűlést szabályszerűen hívta össze s a tagok két harmadánál többen jelentek meg. Elrendeli a választást.

Ujlaki István th. ajánlja elnöknek *Balkányi* Kálmán joghallgatót (Éljenezés.)

Balkányi Kálmán általános figyelem között kijelenti, hogy a jelölést nem fogadja el. Nagy megtiszteltetésnek tekinti tagtársai bizalmát, de a maga mellőzése árán is megakarja védeni a társaság egyetértését. Ennek a mostani küzdelemnek meg volt az az eredménye, hogy a tagok száma a tavalyihoz képest megötszöröződött. Ha ebben a vívmányban része volt annak, hogy az ő neve is felszínre került, csak örülni tud, de a választási küzdelembe már a *Gacsal* János indokainál fogva sem megy. Kéri a társulatot, tekintsen el az ő személyétől s válassza meg elnöknek *Milotay* Istvánt, a ki mindenképen érdemes rá. (Lelkes éljenezés.)

Erre az elnök *Milotay* Istvánt, a társulat egyhangulag megválasztott elnökének jelentette ki. *Milotay* szép beszédben mondott köszönetet a megválasztásáért, fejtegette az önképzés céljait s hangsúlyozza, hogy magyar nemzeti szellemben fogja vezetni a Társulatot. A formás megnyitó igen jó benyomást tett az ifjúságra.

Utána a főjegyzői állást töltötték be *Forberger* Bélával, akit 73 szavazattal választottak meg *Pirkler* Ernővel és *Nagy* Lajossal szemben.

Titkár egyhangulag *Baja* Mihály theologus, pénztáros *Csernátony* Kálmán, aljegyző *Nagy* Sándor lett. Ellenőrré *Erdey* Károlyt választották meg 66 szóval *Gacsal* Jánossal szemben. Ezután betöltötték a *Főiskolai Lapok* szerkesztői tiszteit *Gyökössi* Endrével, a kitűnő fiatal íróval közfelkiáltás utján, míg a kiadóhivatalnak *Inczédy* Márton lesz a főnöke. Végre megalakították a választmányt, melyben a jogakadémiát *Rácz* Lajos, a Segítőegylet elnöke és *Balkányi* Kálmán, a theologiat *Kövér* Árpád és *Nyarády* László, a gymnázistákat *Maday* Gyula és hegymegyi *Kiss* Pál képviselik.

Az ülés négy óra után ért véget.

UJDONSÁGOK

Felhívás előfizetésre.

Eseményekben gazdag, mozgalmassal időkben fordul az ő hűség, kedves olvasóközönségéhez ezuttal újra a

Debreczeni Friss Ujság.

Bizalommal, hittel, erővel és büszkeséggel mutatunk a végig harcolt időre. Bizalmunk, hitünk, erők és büszkeségünk a mi közönségünk, mely egyre fokozottabb mértékben támogatja lapunkat. E pártolás folytán lapunk abban a helyzetben van, hogy minden tekintetben kielégítheti a közönségnek ugy jogos érdekeit és ujságvágyát, mint irodalmi igényeit.

A szerkesztőség, a mely buzgón, aczélos munkakedvvel, gyorsan és alaposággal szolgált eddig a liberális zászalja alatt, ezután is minden erejéből azon lesz, hogy lapunk egy a helyi, mint a fővárosi és vidéki eseményeket formás keretben, gondosan megválogatva a lehető leggyorsabban közölje olvasóinkkal.

Karácsonyra előfizetőink ajándékképp kapják a

Debreczeni Friss Ujság Naptár

(*Czokonai Naptár*) 1902. évfolyamát, mely ezuttal különösen gazdag tartalommal: teljes ozimtárral, illusztrációkkal és értékes szépirodalmi részzel fog megjelenni.

A kik október 1-jétől a *Debreczeni Friss Ujság*-ra csak egy fél évre is előfizetnek az értékes és irodalmi becses bíró naptárra igényt tarthatnak.

A *Debreczeni Friss Ujság* előfizetési ára:

Helyben, házhoz hordva:
Egész évre 6 korona.
Fél évre 3

Előfizetni legegyszerűbb a *Debreczeni Friss Ujság* kiadóhivatalában, Kossuth-utca 13. (Csokonai-nyomda.)

A *Debreczeni Friss Ujság* kiadóhivatala.

* **Hajdumegye közgyűlése.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága szeptember 30-án hétfőn tartja rendes közgyűlését gróf *Degenfeld* József főispán elnökle mellett a vármegye ház nagytermében. A gyűlés, melynek meghívóját *Rásó* Gyula kir. tan. alispán bocsátotta ki, főleg jelentéseket fog tárgyalni. Egyik legérdekesebb tárgya lesz a deczem-

beri megyei tisztújítás előkészítése. Ez év végével ugyanis az összes választott tisztviselők mandátuma lejár s általános restauráció lesz. Ez a gyűlés fogja tárgyalni *Tóth* József és társainak felebezését a hajdu-dorogi képviselő testület ama határozata ellen, melylyel *Ferenczy* Elek főszofigabirónak bizalmat szavaztatott. A rabsegélyző egyesület kérvénye is ezen a gyűlésen kerül tárgyalás alá. A fiatal, nemes ezélu egyesület elnöksége azt kéri a megyétől, hogy lépjen alapító tagjai sorába és egyébként is részesítse erkölcsi támogatásban. A gyűlés, tekintettel arra hogy csak 43 tárgya van, valószínűleg még hétfőn délelőtt befejeződik.

* **Himlőjárvány az iskolában.** A *Pacsirta*-utcai elemi iskolában himlőjárvány ütött ki. A növendékek közül már eddig többen feküdnek a ragályos betegségben, a mely egyre terjedt. *Balkányi* Ede kerületi orvos vizsgálatot tartott az iskolában s konstataálta, hogy a skarlát járványszerűleg felépett. Köteleességszerűleg jelentést adott be a polgármesterhez, melyben javasolta, hogy a betegség tovaterjedésének meggátolása céljából, a járvány megszüntetig zárják be az iskolát. A polgármester a fővárosi jelentés vétele után nyomban intézkedett, hogy az iskolát határozatlan időre bezárják s a tanítást beszüntessék.

* **Megszökött gyilkos.** A belügyminisztériumtól sürgős távirati megkeresés érkezett ma a *debreczeni* rendőrséghez. A belügyminiszter arról értesítette a debreczeni rendőrség bűnügyi osztályát, hogy a *kis hirtai* fegyvereket közvetítő intézetből megszökött egy B. *Nagy* Sándor nevű fogoly, a ki gyilkosság miatt 10 évi fegyházra lett elítélve. A megszökött gyilkos személyleírása a következő: 40 éves, nős, 2 gyermek atyja, napszámos, anyanyelve magyar, beszél még szerbül, magassága 163 c.n., testalkata erőteljes, arca hosszas, széles, arcszíne egészséges, haja barna, homloka magas, szemöldöke barna, szája szabályos, fogai épek, álla kerek, szakála borotvált. Különös ismertető jelei: balkezén mutató ujjá csonka és balfelől a mellén lövés van.

* **Haroz a gyermek miatt.** Két polgárcsalád a *Tóth* és *Mészáros* familia alaposan hajbakaptak tegnap délután a gyermek miatt. Úgy történt a dolog, hogy *Tóthék* gyermeke átment *Mészárosék*hoz játszani. A gyermekek valami miatt hajbakaptak s keményen ütlegelni kezdtek egymást. *Tóth* Mihály a nagy sivalkodásra átrontott a szomszédokba s rendet csinált a gyermekek közt. Ez az illetéktelen beavatkozás annyira dühbe hozta *Mészárosékat*, hogy neki rontottak *Tóthnak* s a szegény embert kegyetlenül elverték. A két család vég küzdelmének a rendőrség előtt lesz folytatása.

* **A tanári-kör alakuló gyűlése.** A debreczeni kerületi tanári-kör f. hó 28-án szombaton délután 5 órakor tartja idei alakuló gyűlését az ev. ref. kollégiumban. A gyűlés tárgya tisztújítás lesz, felolvasást pedig *Barcsa* János nánási gimn. tanár fog tartani. A gyűlésre a kör tagjait ez uton is meghívja — az elnökség.

* **Megszökött betörők.** *Lovászi* János lakatos és *Nagy* János péksegédek megsejtették, hogy barátjuk *Kovács* Sándor hova rejtette el óráját és pénzkészletét. Tegnap aztán az éj sötétségét felhasználva betörték barátjuk szobájába s aranyóráját és 20 korona készpénzét ellopták. A betörők az éj sötétjében elmenekültek. Az egyik *Szoboszló* felé

vette útját. Elfogatásuk iránt a debreczeni rendőrség táviratilag intézkedett.

* **Elfogott dohánycsempészek.** *Dinkó* Gáborné tizenkét esztendő leányával ma reggel bejött *Hajdu-Hadházi* egy jó esomé várföldi leveles dohánynyal. A csempész asszony a jó magyar dohányt tisztességes áron elakarta adni Debreczenben. Csakhogy terve hajótörést szenvedett, mert a finácok még a város végén elko-bozták *Dinkónétól* a jóféle magyar dohányt. Az asszony aztán a rendőrségre került s leányával együtt toloncz uton vitték haza *Hajdu-Hadházra*. A pénzügyőrség a dohánycsempészek ellen megindította az eljárást.

* **Osavargó iparos tanoncz.** *Szabó* Albert iparos tanoncz két hónappal ezelőtt eltűnt gazdájától, a ki a Szatmármegyei *Pele* községben lakik. A fiu bekalandozta a fél Magyarországot s gazdája hiába körözötte, nem akadtak nyomára. Tegnap a debreczeni rendőrség egy csavargó fiut talált az utcán, akit csakhamar bekisértek a rendőrségi központra. Itt aztán kiderült, hogy a csavargó fiu *Szabó* Albert pelei lakatostanoncz. Mivel gazdája még folytonosan körözött, a rendőrség *Szabó* Antalt hazatolonczoltatja *Pelére*.

x **26 krajozár 1 liter ujkeri bor** *Markus* Jenő „*Dreher-féle*“ sör- és boriesarnokában. Igen olesó, választékos étlap az utcai helyiségben.

x **A hölgyeknek** mindig nagy gondot okoz a toalette, ennek egyik legfőbb kelléke a mellfűző (mieder), mely széppé, plasztikussá teszi a termetet, még azoknál is, kiknél a szép szabályos forma nem adatott meg. Önök azt hiszik, hogy ezt bármint fűzővel elérhetik? Nem. Azon külföldről beözönlő fűzők nem-hogy csinosná tennék a termetet, de egészségi szempontból ártalmasak. Orvosi vélemény szerint ezek a testhez szabálytalanul simulnak és így meg-gátolják a vérkeringést, amelyből leg-gyakrabban a legnagyobb betegség származhat. Ezt elkerülhetjük és a külföldre sem küldjük pénzünket. Van Debreczenben *Goldstein* Karolinának (főter, *Biedermann-palota*) egy kitűnően berendezett mellfűző (mieder) gyára, ahol csak mérték szerint készülnek a mellfűzők; tehát egészségi szempontból teljesen megfelelnek az orvosi szabályoknak. Különben a gyár már számtalan nagy szaktekintélytől bir elismerő levéllel. Mellfűzők a legegyszerűbbtől a legdi-szesebb kivitelig hat óra alatt elkészül-nek.

x **Kováts-féle Köszvényeszes** gyorsan elmulaszt mindennemű hüléssből származó rheumát, szaggatást fog-fájást stb. Kapható kis üveggel 35 krért, nagyobb és erősebb hatásúval 80 krért, L. *Kováts* Nándor gyógyszerésznél a *Fehér Hattyu* gyógyszerárban, *Piacz-utca* 30, Tamássyház.

x **Zongora órákat ad** — illetve zongorázni tanítást elvállal uriházaknál jutányos díjazás mellett egy uri asszony. Hajó-utca 16 sz.

x **Általános közkedveltségnek örvendő** uri divat üzlet Debreczenben *Kistemplom* mellett. Az **őszi**, valamint **iskolai idényre** igen szép és olesó ujdonságok érkeztek u. m. férfi és fiu kalapok, ingek, gallérok és nyakkendők, cipők, harisnyák, alsó ruhák és több másféle e szakba vágó cikkek, melyeket feltűnő olesó szabott arban ajánl *Fekete* *Jakab* uri divat üzlete Debreczenben.

x **Az őszi és téli ujdonságok, női felöltők és női kalapokban**, valamint gyermek- és leány felöltőkben, meg-lepő nagy választékban már megör-keztek *Rózsa* *Lajos* legnagyobb női divat-áruházába. Debreczen, *Kistemplom*-bazar.

x **Katonazene.** A gyakorlatról, hazatért 39. gyalogezred zenekara *vasárnap* este hangversenyt rendez *Markus* *Jenő* *Dreher-söröcsarnok*ban szabad bemenet mellett.

PINCZER EGY ÜVEG KRONDORF!

BORHOZ LEGJOBB!

KITÜNŐ ASZTALIVIZ
ÉS

NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL.

SZINHÁZ és ZENE.

— (Az első hét műsora) *Komjáthy* János színiigazgató az első színházi hét műsorát a következőleg állapította meg:

Szombat: Bor (életkép).

Vasárnap d. u.: Csizmadia mint kísértet. — Este: Bor.

Hétfő: Bor.

Kedd: Bor.

Szerda: Nők az alkotmányban.

Csütörtök: Egy szegény ifjú története.

Péntek: Modell. (Ujdonság.)

Szombat: Modell.

Vasárnap d. u.: Czigánybáró. — Este: Ocskay brigadéros. (Alkalmi előadás.)

— (A Kisfaludy-Színház nyomora.)

Az ó-budai Kisfaludy-Színház ama tagjai, a kik tagjai az országos színészegyesületnek, ma délelőtt küldöttéleg jartak *Halmos* János polgármesternél s elpanaszolták neki nagy nyomorukat, arra kérték, hogy segítsen rajtuk, mert alig van belevő talajjuk. Legalább annyit juttasson nekik valahonnét, a mivel elutazhatnak a fővárosból. *Halmos* polgármester igen szívesen fogadta a színészedputációt, jóakarólag végighallgatta panaszukat s megígérte nekik, hogy módot fog találni segítségükre.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elmaradt sajtótárgyalás. A debreczeni esküdtbírósg tegnap tárgyalta volna *Gönczy* Endre sajtóperét, a ki ellen rágalmaszás és becsületsértés miatt emelt vádat a királyi ügyészség. A tárgyalást azonban nem tartották meg, mert a felek idő közben kiegyeztek.

Szerkesztői üzenetek.

Öreg díjnak Debreczen. Kérjük szeretettel ne nyaggyasson bennünket folyton reklamációival. Csak bizza reánk a dolgunkat egész nyugodt lélekkel; tudjuk mit, mikor és mikép kell közölni. Azt a közleményt nem használhattuk s azóta régen elnyelte a papirkosár. Ez azonban ne szomorítsa önt, mert tessék elhinni, senkinek sem okozunk veleg kárt, hogy nem közöltük, a minthogy közlésével sem használtunk volna senkinek.

Laptulajdonos: **Osokonai-nyomda.**

Hol vásároljunk?

Liener Sámuel tiszt., férfi-, női és gyermekcipő üzlete
Debreczen, Battyányi-utca 6. (Stieber ház.)

Boros Testvérek

női ruhakelmék, vásznak és kézimunkák kellekkel.

Debreczen, Kossuth-utca 8.

Czeglédy és Polgár elsőrendű fűszer- és csemege üzlete. Piacz-utca a Bika-szálló-dával szemben.

Váray József fűszerkereskedése és gyümölcs-termékek nagybani raktára. Városi új bérház.

WEISZ ADOLF posztó- és gyapjúszövet kereskedő
Debreczen, Kossuth-utca Dörre Ferencz czukrázdája mellett.

PÁSZTOR GYULA és TÁRSA vas-, szerszám- és rézárú-kereskedése
Debreczen, Csapó-utca, Bank-ház.

Kegyes Ferencz

legrégibb és legnagyobb sirkóraktára
Debreczenben, az Ipar és Kereskedelmi Bank palotájában.

Legnagyobb férfi és gyermek **Katz Herman** DEBRECZEN a főtűszóval szemben.
Ruha-áruház

Killer Ede cs. és királyi udvari szállító
butorgyáros
Debreczen, Piacz-utca.

SCHWARTZ VIKTOR szépeességi vászon, damaszt szőnyeg, uri és női kész fehérmű üzlete
Simonffy-utca városi bérház.

LÁM SÁNDOR

üveg-, tükör-, porcellán- és lámpa-áruház
Debreczen, Piacz- és Hatvan-utca sarkán.

LÖFKOVITS ARTHUR

többszörösen kitüntetett legnagyobb óra és ékszerüzlete Debreczen, Főpiacz.

DONOGAN és SOMOSSY

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA utóda! ajánlják: vászon, szőnyeg, fehérmű divat és rövidárúkból dusan felszerelt raktárokat.

ROVÁCS KÁLMÁN és TÁRSA

legjobb berendezett hentesárú üzlete
Debreczen, Rózsá-tér és a Gróf Dégenfeld-tér sarkán.

RUHAFESTŐ és TISZTÍTÓ

Hrabéczy Antal
Debreczen, Széchenyi-utca 42. szám alatt.

SZABÓ ISTVÁN

gőzörre berendezett asztalosüzlet-telepe
Debreczen, Péterfia-utca 64. sz. saját ház.

SZÁLLODA és VENDÉGLŐ

„Debreczen városához“ a városházzal szemben (Tulajdonos *Németh András*) kényelmes szobák, kitűnő magyar konyha, tisztán kezelt borok.

Legjobb a valódi

„Elefánt“ mosósziksó

kapható minden jobb fűszerkereskedésben.

Székely Jenő és Társa

férfi-, női-, és gyermek-cipők, ingek, kapok stb. raktára, Piacz- és Miklós-utca sarkán.

Révész Zsigmond

cipő-, kalap- és uridivatárú-raktára
Debreczenben, a városi új bérházban.

DAVID KÁROLY és FIA

doboz-papírárú és szab. fémkapocs-gyára
Budapest, Mészáros-utca 38. szám.

*** Darvas Testvérek ***

női és gyermek-felöltők áruház
Debreczen, Főter, Hungária kávéház mellett

338 k. gy.
1901.

Hirdetmény.

A város tulajdonát tevő nagyvendéglő az e folyó évi október 10-én d. e. 9 órakor a városháza nagytermében tartandó nyilvános árverésen az 1902. évi január 1-től 1904. December 31-ig terjedő három évre hasznóbérbe adatik.

Kikiáltási ár 800 korona.

Kötelesek árverelőkként az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül letenni, a leütéskor a fenti összeget a hasznóbéri összeg egynegyed évi összeg erejéig kiegészíteni kötelesek.

A részletes feltételek a főjegyzői szobában megtekinthetők.

Hajdu-dorog, 1901. szeptember hó 18-án.

Farkas Győző,

Rajk Imre,

főjegyző.

főbíró.

Nyomatott a „Osokonai“ nyomdában Debreczenben

10 év óta fenálló havi és heti részlet üzletében a téli árú nagy választékban megérkeztek és áremelés nélkül árusítatnak **Kohn Hermann Hatvan-utca 17.**

12016.

1901.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa által ezennel közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező s a szomszédos Szovát hajdumegyvi község határában fekvő 3536 kat. holdat tevő ugynevezett „Nagy-Mező“ és az 1206. kat. holdat tevő ugynevezett „Hosszu és Veresszik“ tagbirtokok az árverési feltételekben kitüntetett felosztásnak megfelelő részletekben is ugyszintén egy-egy tagban is az 1902. évi október hó 1-től terjedő 12 évre árverésen illetve zártajánlati tárgyalás után hasznóbérbe ki fognak adatni.

Az árverés megtartására illetve a zártajánlatok tárgyalására a folyó évi október hó 23. napjának d. e. 9^{1/2} órája a városház nagytanácstermébe kintetetik.

Miről az árverelni szándékozók és zártajánlat tevők azzal értesittetnek, hogy az árverési illetve zártajánlati feltételek a számvevőszéknél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és hogy kötelesek a kikiáltási ár 10%-át árverelőkként az árverelő-bizottság kezelihez, illetve a zártajánlat tevők a fenti 10%-ot vagy megfelelő óvadékot a város házi pénztáránál letenni s a letéti jegyet a zártajánlathoz csatolni. A zárt ajánlatok f. évi október hó 22-ik napjának d. u. 5 órájáig a polgármesteri titkári hivatalnál letendők. E határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Debreczen, 1901. szeptember 16.

Városi tanács.

Tenták, Tussok, Festékek

és pedig:

Alizarin, Anthrazen és Gallustenták, fekete **Világpostatenták,** valamint kék, ibolya, karmin és másolótenták üvegekben és kőkorsókban;

Folyékony tuss, halenyv, Syndetikon, folyékony gummi arab. stb.

Pecsviasz különböző minőségben, színben és nagyságban;

Anreiter festékek, francia festékek és ecsetek.

legjobban és legolcsóbban beszerezhetők a

Csokonai- papirkereskedésben

Kossuth-utca 13. sz.

Igen szép

Csemege-szőlő,

felőtni valók u. m.: schaszla fontenebbou, különféle muskátok, aranzsepp passatuti és izabella nemes faj körték.

Uradalmi tea-vaj,

állandóan friss érkezés, kapható:

Czeglédy és Polgár

fűszer- és csemege üzletében, (Bika-szálló-dával szemben.)

Kaiser Salamon Hatvan-utca 2. sz. havi és heti részlet üzletében megérkeztek az őszi és téli kézimunkák, női- és férfi felöltők, galériók, és áremelés nélkül kaphatók.

Bortömlők

jótállással keményedés, penészgomba és törődöttség ellen

Kuschnitzky és Grünhut

cs. és kir. udvari szállítóknál

Bécs, Budapest,
I. Schottenring 5. VI. Andrássy-ut 20.

Mindenmely pincze-kellékek, szivattyúk és felszerelések.

Minták és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

KICSINKÓ ANTAL-féle

Kitűnő tokaji aszu és szamorodni borok egyedüli főraktára:

Kontsek Gézánál

DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Szamorodni borok:

1899. évi	1 lit. üvegben	frt —.70
1896. "	1/2 " "	" —.65
1892. "	1/2 " "	" —.90
1889. "	1/2 " "	" 1.20

Aszu borok:

1889. évi	3 puttonos 1/2 lit. üvegben	frt 1.60
1889. évi	4 puttonos 1/2 lit. üvegben	frt 2.20

Hordó vételnél jelentékenyen olcsóbb.

Magyarország leghíresebb ásvány-gyógyforrásai a

Bikszádi gyógyit mint a drága Selters. A

Sztojka azonos a Karlsbadival.

Bérlők: **Almer Lajos és Károly** Nagybánya.

Kapható minden fűszerüzletben.

Iskolai Könyvek Bekötését

szép és tartós kivitelben

15 kr.-tól feljebb

elvállalja a

Csokonai nyomda könyvkötészete

Kossuth-utca 13. sz. a. (az udvarban.)